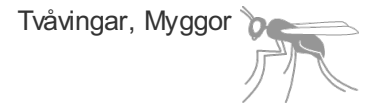

Ptychoptera longicauda

Slank glansmygga

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Diptera (tvåvingar), **Familj:** Ptychopteridae (glansmyggor), **Släkte:** *Ptychoptera*, **Art:** *Ptychoptera longicauda* - slang glansmygga (Tonnoir, 1919) **Synonymer:**

Kännetecken

Glansmyggor är harkranksliknande tvåvingar med stora sporrar på benen samt relativt långa antenner. Slank glansmygga känns på den orangebruna och svarta kroppsteckningen och på de svartfläckiga vingarna. Kroppslängden är ca 10 mm. Hannarna artbestäms utifrån utseendet på kopulationsapparaten och honorna på pigmenteringen av undersidan av det nionde segmentet (Andersson 1997). Larven är långsmal med indragbart huvud och har ett karaktäristiskt andningsrör i bakändan av kroppen. Längden är ca 30 mm, alltså betydligt mer än den vuxna insekten. Larven av slang glansmygga är obeskriven och saknas därför även i modern bestämmningslitteratur.

Utbredning och status

I Sverige är arten endast känd från Öland (Högsum, Stora Rör 1949) och från Skåne (Ravlunda nära kyrkan 1947, Ravlunda Klammersbäcken nära kusten 1948 och Blentarp, Stampenbäcken 1969). Mer aktuella fynd finns bara från Degeberga-trakten på Österlen (Borråkra, Dunderbäcken och Ständerödsbäcken 1990), vilket sannolikt mest avspeglar den begränsade eftersöksfrekvensen. I Norden är arten inte känd från Finland eller Norge. Utbredningsområdet omfattar södra England, Danmark och centrala Europa.

Ekologi

Arten förekommer vid källor och mindre vattendrag i ädellövskog. Alla svenska förekomster karakteriseras av att de ligger vid kalla källor och kalkpåverkade småbäckar, nästan alla skånska lokalerna omges av bokskog. Eftersom arten aldrig påträffats i varmare år är det sannolikt så att dessa inte kan betraktas som lämpligt habitat för arten, vilket starkt begränsar antalet möjliga förekomster. Av de engelska lokalerna klassas mer än hälften klart kalkpåverkade (Falk 2005). Larven är försedd ett långt andningsrör s.k. rättsvans och lever i dyig översilningsmark nära källor och grundvattenupplöden med grunt kallt vatten. Andningsröret hämtar luft från vattenytan. Larven livnär sig huvudsakligen på detritus. Den fullväxta myggan påträffas i gräs- och örtvegetation nära larvens utvecklingsplats (Tjeder 1968) från midsommar till mitten av augusti.

Hot

Exploatering med bl.a. täktverksamhet och fritidsbebyggelse som vid Stora Rör på Öland har möjligen gjort att arten försvunnit på denna lokal. Läckage från jordbruksaktiviteter som gödsling samt dikning av småbäckar utgör ett hot, liksom tramp av betesdjur i kalkkällor. Avverkning av skog i raviner med ädellövskog innebär sannolikt ett hot även om flera av de kända lokalerna idag inkluderas i naturreservat.

Åtgärder

Riktade eftersök på de lokaler där arten tidigare påträffats är nödvändig för att kunna bedöma aktuell status för arten. Det är också viktigt att arten eftersöks på andra lämpliga lokaler samt att kunskapen ökar om familjen glansmyggor. De sannolikt få aktuella lokalerna för arten bör skyddas från betesdjur, skogsavverkning och dikning.

Litteratur

- Andersson, H. 1997. Diptera Ptychopteridae, Phantom crane flies. Pp. 193–207. I: Nilsson, A.N. (red.) *Aquatic Insects of North Europe*. Volume 2. Apollo Books, Stenstrup.
- Falk, S. 2005. A review of the scarce and threatened flies of Great Britain. Part 2: Nematocera and Asciza not dealt with by Falk (1991). Nature Conservancy Council. *Research and survey in nature conservation*, 39. Peterborough.
- Stubbs, A.E. 1993. Provisional atlas of the ptychopterid craneflies (Diptera: Ptychopteridae) of Britain and Ireland. Monks Wood: Biological Records Centre, ITE.
- Tjeder, B. 1968. Notes on the Scandinavian Ptychopteridae, with description of a new species (Diptera). *Opuscula ent.* 33: 73–79.

Författare

Björn Cederberg 2008. © ArtDatabanken, SLU 2009.